

MMR-vaksine gir ikke autisme

Barn som har fått MMR-vaksine er ikke mer utsatt for å få autisme enn ikke-vaksinerte barn, viser en stor, dansk undersøkelse.

Undersøkelsen omfatter alle barn født i Danmark i perioden 1991–98, totalt 537 303 barn (1). Konklusjonen er helt klar: Det er ingen overhyppighet av autisme hos barn som har fått MMR-vaksine i forhold til barn som ikke er vaksinert. Man fant heller ikke økt forekomst av andre autisme-liknende sykdommer.

82 % av barna hadde fått MMR-vaksine. Relativ risiko for autisme hos de vaksinerte barna var 0,92 (95 % KI 0,68–1,24), mens relativ risiko for autismlignende sykdommer var 0,83 (95 % KI 0,65–1,07).

– Det foreligger nå mange epidemiologiske undersøkelser som taler mot hypotesen om sammenheng mellom MMR-vaksine og autisme, kommenterer Hanne Nøkleby ved Folkehelseinstituttet. Det har likevel vært vanskelig å få til en direkte sammenlikning mellom forekomst hos vaksinerte og ikke-vaksinerte, fordi land som har god oversikt over befolkningen også har svært høy vaksinasjonsdekning med MMR-vaksine. Den

danske undersøkelsen skiller seg ut, fordi vaksinasjonsdekningen i Danmark er lavere enn i mange andre land. Dermed har forskerne kunnet gjennomføre en direkte sammenlikning mellom vaksinerte og ikke-vaksinerte barn.

– Mens man ved andre undersøkelser må sette spørsmålsteget ved dataene, er de danske dataene statistisk uangripelige, sier Nøkleby.

For vel ett år siden skapte TV 2-programmet *Rikets tilstand* frykt blant småbarnsforeldre ved å antyde en sammenheng mellom autisme og MMR-vaksine. Vaksinasjonsdekningen gikk ned etterpå.

– Nå er vi tilbake nær utgangspunktet, som er en dekningsgrad på 92 %, opplyser Nøkleby.

Ingrid M. Høie

ingrid.hoie@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Madsen KM, Hviid A, Vestergaard M, Schendel D, Wohlfahrt J, Thorsen P, et al. A population-based study of measles, mumps, and rubella vaccination and autism. *N Engl J Med* 2002; 347: 1477–82.

Koenzym Q₁₀ ved Parkinsons sykdom

Dagens behandling ved Parkinsons sykdom reduserer symptomene, men kan ikke forsinke progresjonen. Nå viser en amerikansk studie at kosttilskudd har effekt.

Årsaken til Parkinsons sykdom er oftest ukjent. Dyremodeller har pekt på mitokondriell skade som mulig årsak. I mitokondriene finnes koenzym Q₁₀, en antioksidant som er involvert i omdanningen av næringsstoffer til energi. I en randomisert og placebokontrollert studie ønsket forskerne derfor å studere om koenzym Q₁₀ kan ha effekt ved sykdommen (1). 80 pasienter ble delt i fire grupper, der tre grupper fikk koenzym Q₁₀ i ulike doseringer, mens den siste gruppen fikk placebo i 16 måneder.

Pasientene som fikk koenzym Q₁₀ hadde langsommere utvikling av sykdommen enn placebogruppen. Størst effekt hadde de som fikk høyest dose, særlig på daglige aktiviteter som spising, påkledning og gange.

– Nevroproteksjon ved Parkinsons sykdom er klinisk av stor interesse. Til tross for at en rekke medikamenter har vært lovende under eksperimentell utprøving, er ingen medikamenter per i dag registrert som nevroprotektive, sier professor Ole-Bjørn Tysnes, Nevrologisk avdeling, Haukeland Universitetssykehus.

– Dette er den første kontrollerte studien av koenzym Q₁₀ ved Parkinsons sykdom hos mennesker. Koenzym Q₁₀ ble godt tolerert, og effekten er overbevisende. Imidlertid omfatter studien få pasienter, og tilskudd av koenzym Q₁₀ hadde ingen betydning for når pasientene måtte begynne med medikamentell behandling. Dette siste er overraskende, men viser at effekten av koenzym Q₁₀ er svak. Resultatene er likevel lovende, sier Tysnes.

Erlend Hem

erlend.hem@basalmed.uio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Shults CW, Oakes D, Kiebertz K, Beal MF, Haas R, Plumb S, et al. Effects of coenzyme q10 in early Parkinson disease: evidence of slowing of the functional decline. *Arch Neurol* 2002; 59: 1541–50.

Feber i svangerskapet og fosterdød

Dyreforsøk har tydet på at feber i svangerskapet kan være farlig for fosteret og øke risikoen for fosterdød. Men en stor, retrospektiv studie av danske kvinner finner ingen slik sammenheng (*Lancet* 2002; 360: 1552–6). Over 24 000 gravide kvinner som ble rekruttert til en dansk kohortstudie mellom 1997 og 1999, ble intervjuet om feberepisoder tidlig i svangerskapet. 18,5 % av kvinnene hadde hatt feber i denne perioden. Svarene ble sammenholdt med data fra danske helseregistre. Det var ingen sammenheng mellom feber og fosterdød. Resultatet var det samme uavhengig av maksimumstemperatur, varighet og antall av feberepisoder og av tidspunkt i svangerskapet.

Cyklin E og overlevelse av brystkreft

Cyklin E regulerer cellesyklus og påvirker brystkreftceller in vitro, men det har vært uklart om dette har hatt klinisk betydning. En retrospektiv kohortstudie av tumorvev fra 395 pasienter viser en sterk korrelasjon mellom mengden av cyklin E og overlevelse (*N Engl J Med* 2002; 347: 1566–75). Resultatene kan tyde på at måling av cyklin E kan fungere som en prognostisk markør for pasienter med brystkreft. Prognostiske markører blir viktige når behandlingen av pasientene etter hvert skal skreddersys og tilpasses den enkelte.

Selv mord i Kina

Selv mord i Kina er hyppigere på landsbygda enn i byene og vanligere blant kvinner enn menn. Begge forhold skiller seg fra resten av verden. Årsakene til dette og den relativt høye selvmordsraten i Kina er ukjent. I en stor undersøkelse ble pårørende til ca. 500 selvmordsofre og ca. 500 personer som døde av andre årsaker, intervjuet (*Lancet* 2002; 360: 1728–36). Forskerne fant åtte signifikante risikofaktorer for selvmord. Depresjon og tidligere selvmordsforsøk var de to viktigste risikofaktorene. Dette skiller seg lite fra resten av verden. Selvmordsrisikoen økte sterkt dersom en person hadde flere risikofaktorer. Ingen person som hadde en av de åtte risikofaktorene døde i selvmord, mens 30% med 2–3 risikofaktorer, 85% med 4–5 risikofaktorer og 96% med seks risikofaktorer døde i selvmord. Selvmordsforebyggende programmer som fokuserer på bare én risikofaktor vil neppe kunne redusere selvmordsforekomsten vesentlig. Tiltak bør rettes mot personer som har flere risikofaktorer, konkluderer studien.